

Saxifraga sempervivum

Foto: Gert Hoek

Nomenclatuur/etymologie

De geslachtsnaam *Saxifraga* is een samenstelling van de Latijnse woorden *saxum* (rots) en *frangere* (breken), wat 'steenbreker' betekent. Dit verwijst naar de groeiwijze van de plant in rotsspleten. De soortaanduiding *sempervivum* is afgeleid van het Latijnse *semper* (altijd) en *vivus* (levend), wat 'altijd levend' of 'groenblijvend' betekent. Dit is een veelvoorkomende aanduiding in de plantkunde voor soorten die hun bladeren in de winter behouden en wijst op de gelijkenis van de rozetten met die van het geslacht *Sempervivum* (Huislook). De soort werd voor het eerst beschreven door K. Koch in 1846.

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Taxonomie

Saxifraga sempervivum behoort tot de omvangrijke familie van de Steenbreekachtigen. De soort maakt deel uit van de sectie *Porphyron* (voorheen *Kabschia* of *Porophyllum*), waartoe veel rotsplanten met harde, naaldvormige, vaak kalkafscheidende bladeren behoren.

- Rijk: Plantae
- Clade: Angiospermae
- Orde: Saxifragales
- Familie: Saxifragaceae
- Geslacht: *Saxifraga*
- Soort: *Saxifraga sempervivum* K.Koch

Synoniemen

De soort is in het verleden onder verschillende namen beschreven of verward met andere nauw verwante soorten, met name binnen de sectie *Porphyron*. Enkele heterotypische synoniemen omvatten:

- *Saxifraga gouanii* f. *cernagorica* N.Terracc.
- *Saxifraga media* var. *sibthorpiana* Griseb.
- *Saxifraga porophylla* var. *sibthorpiana* (Griseb.) Engl. & Irmsch.
- *Saxifraga thessalica* Schott, Nyman & Kotschy

Variëteiten en cultivars

Saxifraga sempervivum is een specialistische alpine soort die voornamelijk door liefhebbers wordt gekweekt. Er zijn geen wijdverbreide, specifiek benoemde cultivars (*cultivated varieties*) van deze pure botanische soort bekend. De plant wordt doorgaans in zijn natuurlijke vorm of als onderdeel van hybriden binnen de sectie *Porphyron* gebruikt. De cultivars in de handel zijn vaak hybriden, aangeduid met namen als *Saxifraga* 'Purpurmantel' of uit de *Saxifraga* x *arendsii* groep, maar dit zijn geen cultivars van *S. sempervivum* zelf.

Familie

De plant is een lid van de familie *Saxifragaceae*, de Steenbreekfamilie.

Hoogte

Saxifraga sempervivum is een zeer compacte, kussenvormende of zodevormende plant. De vegetatieve rozetten zijn zeer laag. De bloemstelen zijn kort, waardoor de totale hoogte van de bloeiende plant meestal beperkt blijft tot 5 tot 10 cm.

Bloemkleur

De bloemkleur van deze soort is doorgaans roze tot roodpaars. De bloemen zijn klein, met vijf kroonbladen, en staan vaak solitair of in kleine groepen op de stengel.

Bladkleur

De bladeren vormen dichte, harde, rozetvormige kussens. De kleur is typisch grijsgroen of blauwgroen. De bladeren zijn naaldevormig, stijf en dik, wat duidt op de aanpassing aan droge, zonnige en stenige omstandigheden.

Bloeiperiode

De bloeiperiode valt vroeg in het voorjaar, vaak van maart tot mei. De vroege bloei is typerend voor veel alpine steenbreektaxa.

Standplaats

Saxifraga sempervivum vereist een standplaats in de volle zon en een extreem schrale, kalkhoudende en vooral perfect gedraineerde bodem, zoals in rotsspleten, tussen stenen of op puinhellingen. Het is cruciaal om stilstaand water, met name in de winter, te vermijden.

Herkomst

De plant is inheems in Zuidoost-Europa, met een natuurlijk verspreidingsgebied dat de Balkan en Noordwest-Turkije omvat. Het gedijt in het gematigde bioom, specifiek in bergachtige en rotsachtige habitats.

Soort gewas

Het is een meerjarige, groenblijvende, kruidachtige vaste plant of dwergstruik (*subshrub*). Vanwege de compacte, lage groei en de voorkeur voor rotsachtige omgevingen, wordt het geclassificeerd als een alpine plant of rotsplant.

Vermeerderingswijze

De plant kan worden vermeerderd door zaad, maar de meest gebruikelijke methode voor liefhebbers is vegetatieve vermeerdering. Dit gebeurt door de kleine, individuele rozetten te scheuren of als stekken te gebruiken en deze in goed doorlatend, zanderig of grindrijk substraat te wortelen.

Klimaatzone

Als bergplant is *Saxifraga sempervivum* zeer winterhard. De plant verdraagt lage temperaturen (tot min 25 graden Celsius), maar de tolerantie voor kou gaat hand in hand met de noodzaak van droge wintercondities.

Insecten

Zoals veel alpine planten met vroege bloei trekt *Saxifraga sempervivum* vroege bestuivers aan, waaronder bijen en andere kleine insecten, die essentieel zijn in de ecologie van de berggebieden.

Bronvermelding

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:794515-1>

<https://plantago.nl/plantindex/plant/EN/S/1/Saxifraga.html?pagina=18>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Saxifraga</i> (steenbreker), <i>sempervivum</i> (altijd levend, groenblijvend).
Taxonomie	Rijk Plantae, Familie Saxifragaceae, Geslacht <i>Saxifraga</i> , Soort <i>Saxifraga sempervivum</i> .
Synoniemen	<i>Saxifraga porophylla</i> var. <i>sibthorpiana</i> , <i>Saxifraga thessalica</i> .
Variëteiten en cultivars	Geen cultivars bekend; gekweekt in botanische vorm.
Familie	Saxifragaceae (Steenbreekfamilie)
Hoogte	5 tot 10 cm (inclusief bloem).
Bloemkleur	Roze tot roodpaars.
Bladkleur	Grijsgroen of blauwgroen, naaldvormig, stijf, in dichte rozetten.
Bloeiperiode	Maart- mei (vroeg lente).
Standplaats	Volle zon, extreem goede drainage, kalkhoudend, stenig.
Herkomst	Balkan tot Noordwest-Turkije.
Soort gewas	Meerjarige, groenblijvende vaste plant/dwergstruik (rotsplant).
Vermeerderingswijze	Rozetstekken of zaad.
Klimaatzone	Zeer winterhard, vereist droge wintercondities.
Insecten	Trekt vroege bestuivers (bijen, kleine insecten).